

Samoléčení bylinnými přípravky

PharmDr. René Mach

Následující tři případy ilustrují, jak může být důležité ptát se pacientů i na to, jaké bylinné přípravky si sami kupují.

Kazuistika I třezalka a echinacea

Pacientka 25 let, u které byla nedávno diagnostikována Crohnova choroba. Během dodržování vhodné diety došlo ke zmírnění nežádoucích příznaků této nemoci. V posledních 24 hodinách však došlo ke zhoršení těchto symptomů, ale neví proč. Mohlo by to být alkoholem, který konzumovala minulý večer? Říká, že se cítí psychicky „na dně“ a je lítostivá. Proto začala užívat třezalku v kapslích. Také si stěžuje na bolest v krku a příznaky infekce. Mohla by si vzít echinaceové kapky? Velmi ráda užívá bylinné přípravky, protože je to přírodní a bezpečná léčba.

Předepsané léky:

EFFECTIN 75 mg 1x1 tbl

IMURAN 50 mg 2x1 tbl

PPREDNISON 5 mg dle rozpisu

ASACOL 400 mg 3x2 tbl

Reakce lékárníka?

Lékárník by měl minimálně zvážit následující signály rizika:

- Kolik alkoholu požíla minulý večer? Alkohol se svými centrálně tlumivými účinky může zhoršit její depresi (venlafaxin) a také by mohl exacerbovat příznaky Crohnovy choroby. K její špatné náladě mohly přispět i kortikoidy.
- Přípravky z třezalky by se neměly užívat spolu s antidepresivy. Pokud je antidepresivní terapie nedostatečná, měla by potíže konzultovat se svým ošetřujícím lékařem.

V každém případě by se měl lékárník dotázat, jak dlouho venlafaxin užívá, protože nástup účinku antidepresiv může být opožděný.

- Bolest v krku je snad následkem zpěvu na večírku, nicméně by pacientka kvůli své imunosupresivní terapii (azathioprin) měla navštívit lékaře a nechat si zkontrolovat krevní obraz.
- Echinacea by neměla být užívána spolu s imunosupresivy. Její možný imunostimulační účinek by mohl s léčbou interferovat.
- Užívá pacientka dostatečnou suplementaci vápníku kvůli riziku osteoporózy při užívání kortikoidu, zvláště při pravděpodobné malabsorpci u Crohnovy choroby?

A závěr?

Před začátkem užívání jakékoliv doplňkové terapie by se pacientka vzhledem ke své léčbě měla poradit se svým lékárníkem. Třezalku ani echinaceu by užívat neměla. Pacientce byla doporučena návštěva lékaře co možná nejdříve.

Kazuistika II mořské řasy

Ženě, 21 let, doporučila její cvičitelka aerobiku mořské řasy ke zhubnutí.

Reakce lékárníka nebo laborantky?

- Má žena opravdu nadváhu? Stravuje se správně? Léčí se s nějakým onemocněním? Užívá léky?

Těmito dotazy bylo zjištěno, že tato žena se dříve léčila s poruchou funkce štítné žlázy. Také životospráva není úplně dodržována.

Pro tuto ženu nejsou přípravky obsahující mořské řasy vhodné. Obsahují totiž jód, který může opět vyvolat potíže se štítnou žlázou. V mořských řasách se také mohou vyskytovat toxické těžké kovy. Pravděpodobný mechanismus účinku u mořských řas jako prostředku na hubnutí spočívá ve zvýšené funkci štítné žlázy a/nebo projímavém účinku a proto není vhodným prostředkem ke zhubnutí. Tato pacientka měla pouze lehkou nadváhu, proto jí bylo doporučeno zhubnout pomocí mírně intenzivnějšího cvičení a malým snížením kalorického příjmu.

Kazuistika III – Ženšen

Žena, 56 let, vám řekla, že s úspěchem užívá přípravek z ženšenu ke zmírnění jejích menopauzálních symptomů. Z jejích lékových záznamů jste zjistili, že nedávno měla předepsán tamoxifen 20 mg denně.

Vaše reakce?

Ženšen pro svou vazbu na estrogenové receptory by mohl interferovat s antiestrogenovou léčbou, proto jí další užívání ženšenu nedoporučíte.

PharmDr. René Mach

Lékárna Nemocnice Břeclav

U nemocnice 1, 690 74 Břeclav

e-mail: machrene@nembv.cz